

การใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของวิทยาลัยครูในภาคใต้

นางสาวเพ็ญศรี เตสกุล

002919

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แผนกวิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

116895432

e

SPACE UTILIZATION OF TEACHER COLLEGES
IN THE SOUTHERN REGION OF THAILAND

Miss Pensri Tesakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Research

Graduate School

Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของวิทยาลัยครูในภาคใต้
โดย   นางสาวเพ็ญศรี   เตสกุล
แผนกวิชา   ศึกษาศาสตร์
อาจารย์ปรึกษา   อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คนบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคินธุ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผอ.ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ ประทุมราช)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประคอง กรวรรณสุต)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของวิทยาลัยครูในภาคใต้
 ชื่อนิสิต   นางสาวเพ็ญศรี   เตสกุล
 อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์   ดร.ทวีวัฒน์   ปิตยานนท์
 แผนกวิชา   ศึกษาศาสตร์
 ปีการศึกษา   2521

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของวิทยาลัยครูแต่ละวิทยาลัยในภาคใต้ **แล้วเปรียบเทียบ**กับค่าการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้ (1) สถานที่ดำเนินการเรียนการสอน ได้แก่ อัตราการใช้ห้องเรียน อัตราการใช้ห้องปฏิบัติการ และอัตราใช้พื้นที่ต่อนักศึกษา มีค่าการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมเท่ากับ ร้อยละ 80, 75 และ 80 ตามลำดับ (2) สถานที่ดำเนินการบริหารและบริการ ได้แก่ อัตราการใช้ประโยชน์ของบริหารบริการ และอัตราการใช้ประโยชน์ของส้วม มีค่าการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมเท่ากับ ร้อยละ 100 ทั้งสองค่า ผู้วิจัยได้สำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของวิทยาลัยครูทั้ง 4 วิทยาลัยและคำนวณหาการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของวิทยาลัยครูในภาคใต้ ผลปรากฏว่า

1. ค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ทางด้านการเรียนการสอน ได้แก่ อัตราการใช้ห้องเรียน อัตราการใช้ห้องปฏิบัติการ และอัตราใช้พื้นที่ต่อนักศึกษา ค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ทางด้านการบริหารและบริการ ได้แก่ อัตราการใช้ประโยชน์ของบริหารบริการ และอัตราการใช้ประโยชน์ของส้วม ของแต่ละวิทยาลัย ปรากฏดังนี้

1.1 วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช มีค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่เท่ากับ ร้อยละ 55.61, 41.69, 47.16 สำหรับด้านการเรียนการสอน และ 98.11, 49.06 สำหรับด้านการบริหารและบริการ ตามลำดับ

1.2 วิทยาลัยครูภูเก็ต มีค่าการใช้จ่ายประโยชน์อาคารสถานที่เท่ากับ ร้อยละ 63.78, 52.86, 46.67 สำหรับค่านการเรียนการสอน และ 100.48, 45.77 สำหรับค่านบริหารและบริการ ตามลำดับ

1.3 วิทยาลัยครูยะลา มีค่าการใช้จ่ายประโยชน์อาคารสถานที่เท่ากับ ร้อยละ 53.46, 50.80, 51.83 สำหรับค่านการเรียนการสอน และ 94.33, 73.48 สำหรับค่านบริหารและบริการ ตามลำดับ

1.4 วิทยาลัยครูสงขลา มีค่าการใช้จ่ายประโยชน์อาคารสถานที่เท่ากับ ร้อยละ 60.10, 37.05, 46.22 สำหรับค่านการเรียนการสอน และ 98.38, 48.90 สำหรับค่านบริหารและบริการ ตามลำดับ

2. วิทยาลัยครูในภาคใต้ มีค่าเฉลี่ยปานกลางของค่าการใช้จ่ายประโยชน์อาคารสถานที่ทางค่านการเรียนการสอนอันใดแก่ อัตราการใช้จ่ายของเรียน อัตราการใช้จ่ายของปฏิบัติการ และอัตราการใช้จ่ายที่ต่อนักศึกษา เท่ากับร้อยละ 57.88, 45.37 และ 48.10 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยปานกลางของการใช้จ่ายประโยชน์อาคารสถานที่ทางค่านบริหารและบริการ อันใดแก่ อัตราการใช้จ่ายของบริหารบริการ และอัตราการใช้จ่ายของห้องสวมน เท่ากับร้อยละ 97.83 และ 54.35 ตามลำดับ

3. แต่ละวิทยาลัย มีอัตราการใช้จ่ายของเรียน อัตราการใช้จ่ายของปฏิบัติการ และอัตราการใช้จ่ายที่ต่อนักศึกษา ต่ำกว่าค่าการใช้จ่ายประโยชน์ที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และค่าเฉลี่ยปานกลางของอัตราการใช้จ่ายประโยชน์ดังกล่าวก็ต่ำกว่าค่าการใช้จ่ายประโยชน์ที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เช่นกัน ส่วนค่าเฉลี่ยปานกลางของอัตราการใช้จ่ายของบริหารบริการ และอัตราการใช้จ่ายของสวมนั้นก็ต่ำกว่าค่าการใช้จ่ายประโยชน์ที่เหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

4. เมื่อเปรียบเทียบค่าการใช้จ่ายประโยชน์อาคารสถานที่ของแต่ละวิทยาลัยกับค่าเฉลี่ยปานกลาง พบว่า

4.1 วิทยาลัยนครนครศรีธรรมราช มีอัตราการใช้ห้องเรียน อัตราการใช้ห้องปฏิบัติการ อัตราการใช้พื้นที่ต่อนักศึกษา อัตราการใช้ประโยชน์ของบริหารบริการ และอัตราการใช้ประโยชน์ของส้วม อยู่ในระดับปานกลาง

4.2 วิทยาลัยครูภูเก็ต มีอัตราการใช้ห้องเรียน อัตราการใช้ห้องปฏิบัติการ และอัตราการใช้ประโยชน์ของบริหารบริการในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยปานกลาง ส่วนอัตราการใช้พื้นที่ต่อนักศึกษา และอัตราการใช้ประโยชน์ของส้วม อยู่ในระดับปานกลาง

4.3 วิทยาลัยครูยะลา มีอัตราการใช้ห้องปฏิบัติการ อัตราการใช้พื้นที่ต่อนักศึกษาและอัตราการใช้ประโยชน์ของส้วม ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยปานกลาง แต่มีอัตราการใช้ห้องเรียนและอัตราการใช้ประโยชน์ของบริหารบริการ ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยปานกลาง

4.4 วิทยาลัยครูสงขลา มีอัตราการใช้ห้องเรียน อัตราการใช้พื้นที่ต่อนักศึกษา อัตราการใช้ประโยชน์ของบริหารบริการ และอัตราการใช้ประโยชน์ของส้วม ในระดับปานกลาง แต่มีอัตราการใช้ห้องปฏิบัติการ ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   Space Utilization of Teacher Colleges in the
Southern Region of Thailand

Name   Miss Pensri Tesakul

Thesis Advisor   Dr. Taweewat Pitayanon

Department   Educational Research

Academic Year   1978

ABSTRACT

The purposes of this research are to study the space utilization in each teacher college in the southern part of Thailand and compare the actual utilization with the expected optimum utilization and the normal expectancy. The expected optimum utilizations are as follows :

(1) Space for teaching such as classroom utilization, laboratory utilization, and space utilization should be 80, 75 and 80 percent respectively.

(2) Space for administration and service such as the administration service utilization and water-closet utilization should be 100 percent each.

The reseacher had surveyed and collected data about the space utilization of four teacher colleges in the southern part of Thailand and analized. The results are :

1. The utilization rate of space for teaching such as the classroom, the laboratory, the space per student and the utilization rate of space for administration and service such as the administration-service, the water-closet of each college are :

a. Nakhon Si Thammarat Teacher College : 55.61, 41.69, 47.16 for teaching and 98.11, 49.06 for administration and service respectively.

b. Phuket Teacher College : 63.78, 52.86, 46.67 for teaching and 100.48, 45.77 for administration and service respectively.

c. Yala Teacher College : 53.46, 50.80, 51.83 for teaching and 94.33, 73.48 for administration and service respectively.

d. Songkhla Teacher College : 60.10, 37.05, 46.22 for teaching and 98.38, 48.90 for administration and service respectively.

2. The normal expectancy of the classroom, the laboratory and the space per student utilization rate are 57.88, 45.37 and 48.10 respectively. The normal expectancy of the administration-service and the water-closet utilization rate are 97.83 and 54.35 respectively.

3. The utilization rate of the classroom, the laboratory, the space per student of each teacher college and the normal expectancy of each type is lower than the expected optimum

utilization at .01 level of significance, and the normal expectancy of the administration-service and the water-closet utilization rate are lower than the expected optimum utilization at .05 and .01 level of significance, respectively.

4. The space utilization for each teacher college are as follows :

a. Nakhon Si Thammarat Teacher College : all of these types are utilized equal with the normal expectancy.

b. Phuket Teacher College : the utilization rate of the classroom, the laboratory and the administration-service are higher than the normal expectancy; but the space per student and the water-closet utilization rate are utilized equal with the normal expectancy.

c. Yala Teacher College : the utilization rate of the laboratory, the space per student and the water-closet are utilized higher than the normal expectancy ; but the classroom and the administration-service utilization rate are utilized lower than the normal expectancy.

d. Songkhla Teacher College : the utilization rate of the classroom, the space per student, the administration-service and the water-closet are utilized equal with the normal expectancy ; but the laboratory utilization rate is utilized lower than the normal expectancy.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากอาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่านไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์จุฬา พรรชนะแพทย์ หัวหน้าฝ่ายออกแบบกองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู ที่กรุณาให้สัมภาษณ์และให้ข้อมูลเกี่ยวกับขนาดอาคารสถานที่ อธิการ อาจารย์ เจาหนาทฝ่ายทะเบียน-วัดผล และเจาหนาทฝ่ายอาคารสถานที่ของวิทยาลัยครูทุกวิทยาลัยในภาคใต้ ที่ให้ความร่วมมือในการสำรวจและรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

เพ็ญศรี เตสกุล

มีนาคม 2522

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
รายการตารางประกอบ	ฉ
รายการภาพประกอบ	ณ

บท

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
	สมมุติฐานของการวิจัย	4
	ขอบเขตเบื้องต้น	5
	ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	6
	คำจำกัดความ	7
2	วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	11
3	ระเบียบวิธีวิจัย	39
	ลักษณะของข้อมูล	39
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	39
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	41
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50

บทที่	หน้า
5	๗
สรุปผลการวิจัย	77
ขอคนพบ	77
อภิปรายผลการวิจัย	83
ขอเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	92
ประวัติผู้เขียน	120

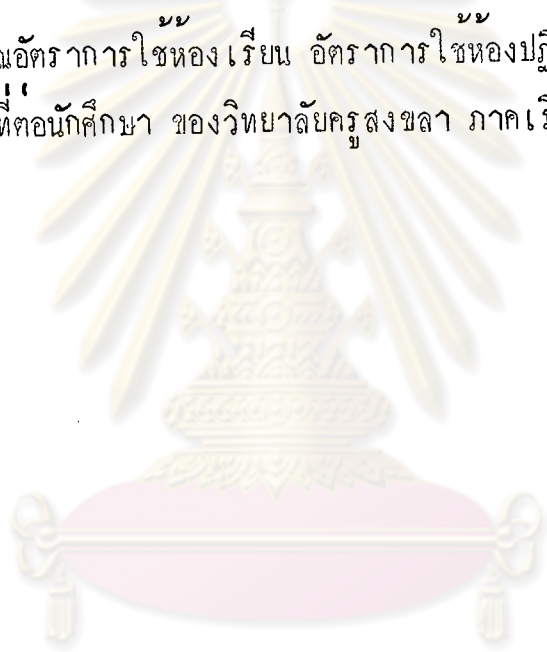
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	เกณฑ์มาตรฐานพื้นที่ต่อนักศึกษา สำหรับอาคารสถานที่ในวิทยาลัยครู ที่ใช้ในการวิจัยนี้ 28
2	อัตรากำลังของโรงเรียนของวิทยาลัยครูในภาคใต้ แยกเป็นรายภาคเรียน และรวมทั้งสองภาคเรียน 51
3	อัตรากำลังของปฏิบัติการของวิทยาลัยครูในภาคใต้ แยกเป็นรายภาค เรียน และรวมทั้งสองภาคเรียน 52
4	อัตรากำลังในพื้นที่ต่อนักศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคใต้ แยกเป็นรายภาค เรียน และรวมทั้งสองภาคเรียน 54
5	อัตรากำลังประโชชน์อาคารสถานที่ทางค่านบริหารและบริการของ วิทยาลัยครูในภาคใต้ แยกเป็นรายภาคเรียน และรวมทั้งสองภาคเรียน .. 55
6	ค่าเฉลี่ยปานกลางของอัตรากำลังประโชชน์อาคารสถานที่ทางค่านการ เรียนการสอนของวิทยาลัยครูในภาคใต้ 57
7	ค่าเฉลี่ยปานกลางของอัตรากำลังประโชชน์อาคารสถานที่ทางค่าน บริหารและบริการของวิทยาลัยครูในภาคใต้ 58
8	การตรวจสอบความมีนัยสำคัญของมัชฌิมเลขคณิตของอัตรากำลังของโรงเรียน ของวิทยาลัยครูในภาคใต้ กับค่าการประโชชน์ที่เหมาะสม 60
9	การตรวจสอบความมีนัยสำคัญของมัชฌิมเลขคณิตของอัตรากำลังปฏิบัติการ ของวิทยาลัยครูในภาคใต้ กับค่าการประโชชน์ที่เหมาะสม ... 61
10	การตรวจสอบความมีนัยสำคัญของมัชฌิมเลขคณิตของอัตรากำลังพื้นที่ต่อนัก ศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคใต้ กับค่าการประโชชน์ที่เหมาะสม .. 62

- 11 การตรวจสอบความมีนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยปานกลางของอัตราการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ทางด้านการเรียนการสอนของวิทยาลัยครูในภาคใต้ กับค่าการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสม 63
- 12 การตรวจสอบความมีนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยปานกลางของอัตราการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ทางด้านการบริหารบริการของวิทยาลัยครูในภาคใต้ กับค่าการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสม 64
- 13 เปรียบเทียบค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของวิทยาลัยครูในภาคใต้ กับค่าเฉลี่ยปานกลาง 66
- 14 แสดงจำนวนห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาจารย์ นักศึกษา สวมอาจารย์ สวมนักศึกษา และพื้นที่ของบริหารบริการของแต่ละวิทยาลัย ปีการศึกษา 2521 95
- 15 การคำนวณอัตราการใช้ห้องเรียน อัตราการใช้ห้องปฏิบัติการ และอัตราการใช้พื้นที่ต่อนักศึกษา ของวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 96
- 16 การคำนวณอัตราการใช้ห้องเรียน อัตราการใช้ห้องปฏิบัติการ และอัตราการใช้พื้นที่ต่อนักศึกษา ของวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 2 100
- 17 การคำนวณอัตราการใช้ห้องเรียน อัตราการใช้ห้องปฏิบัติการ และอัตราการใช้พื้นที่ต่อนักศึกษา ของวิทยาลัยครูภูเก็ต ภาคเรียนที่ 1 104
- 18 การคำนวณอัตราการใช้ห้องเรียน อัตราการใช้ห้องปฏิบัติการ และอัตราการใช้พื้นที่ต่อนักศึกษา ของวิทยาลัยครูภูเก็ต ภาคเรียนที่ 2 106
- 19 การคำนวณอัตราการใช้ห้องเรียน อัตราการใช้ห้องปฏิบัติการ และอัตราการใช้พื้นที่ต่อนักศึกษา ของวิทยาลัยครูยะลา ภาคเรียนที่ 1 108

- 20 การคำนวณอัตราการใช้ห้องเรียน อัตราการใช้ห้องปฏิบัติการ และอัตราการใช้พื้นที่ต่อนักศึกษา ของวิทยาลัยครุยะลา ภาคเรียนที่ 2 111
- 21 การคำนวณอัตราการใช้ห้องเรียน อัตราการใช้ห้องปฏิบัติการ และอัตราการใช้พื้นที่ต่อนักศึกษา ของวิทยาลัยครูสงขลา ภาคเรียนที่ 1 114
- 22 การคำนวณอัตราการใช้ห้องเรียน อัตราการใช้ห้องปฏิบัติการ และอัตราการใช้พื้นที่ต่อนักศึกษา ของวิทยาลัยครูสงขลา ภาคเรียนที่ 2 117

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1	กราฟแสดงอัตราการไหลของเรียนในแต่ละวันตลอดสัปดาห์ของวิทยาลัย ครูในภาคใต้ ภาคเรียนที่ 1 69
2	กราฟแสดงอัตราการไหลของเรียนในแต่ละวันตลอดสัปดาห์ของวิทยาลัย ครูในภาคใต้ ภาคเรียนที่ 2 71
3	กราฟแสดงอัตราการไหลของปฏิบัติการในแต่ละวันตลอดสัปดาห์ของวิทยาลัย ครูในภาคใต้ ภาคเรียนที่ 1 73
4	กราฟแสดงอัตราการไหลของปฏิบัติการในแต่ละวันตลอดสัปดาห์ของวิทยาลัย ครูในภาคใต้ ภาคเรียนที่ 2 75

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย